

TÜRKİYE - SUDAN STRATEJİK DİYALOĞU

“Düşünce Diplomasisi:
Yeni Dünya Yeni Ufuklar”

TÜRKİYE - SUDAN STRATEJİK DİYALOĞU

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

Türkiye - Sudan Stratejik Diyalogu

“Düşünce Diplomasisi: Yeni Dünya Yeni Ufuklar”

(Türkiye - Sudan)

Dünyadaki temel trendlere bakıldığında “toprak ve makineyi” takiben “bilgi ve bilgiye dayalı ürünler” temelli yeni ekonomi çağında küresel rekabet “mikro-milliyetçilik”, “entegrasyon” ve “öngörülemezlik” üzerinden gelişmekte, hayatın ve devletin yeni doğasını belirleyen meydan okumaların; “kaynak ve paylaşım krizi”, “üretim-tüketim-büyüme” formülünün sürdürülemezliği, Çin kaldırıcı ile “orta sınıfın tasfiyesi”, “enerji, su ve gıda güvensizliği”, hayatın her alanında “4. boyuta geçiş”, “işgücünde insan kaynağının tasfiyesi”, değişen devlet doğası ve beklenti yönetimi temelinde “sert güçten yumuşak ve akıllı güce geçiş” olduğu temel referanslar olarak şekillenmektedir.

Tüm bu temel parametreler içerisinde, teknolojideki dönüşümler; yapay zeka, sanal/artırılmış gerçeklik ve mobilite merkezli gelişerek tüm insan hayatını ve doğasını değiştirmeye adaydır. “Endüstri 4,0” ve “Toplum 5,0” kavramlarının dünyanın dönüşümünü endüstri ve toplum boyutları ile yönetmek açısından önemli başlıklar olduğu aşikârdır. Bir diğer etken de Çin’in dünya sahnesinde her geçen gün etkinleşmeye başlamasıyla oluşturduğu türbülanstır. Yeni İpek Yolu projesi “Kuşak ve Yol”; hem karadan hem denizden yüzden fazla ülkeyi ilgilendiren bir küresel entegrasyon projesi olarak şekillenmekte, iktisadi pastanın dağılımını kalıcı olarak değiştirmektedir. Orta sınıfı olmayan ülkelerde, otoriter rejimler ya da kaos, iki seçenek olarak önümüzde durmaktadır. Bölgesel ve küresel güvenlik anlamındaki iş bölümünün nasıl yapılacağı ve bedellerinin nasıl paylaşılacağı da önümüzdeki dönemin tartışma konuları olmaya adaydır.

Güvenlik üzerinden yeni ittifakların gelişmesi ise başat ülkelerin aldıkları risklerden ve inisiyatiflerden okunabilmektedir. Mülkiyet ve güç kavramlarının niteliği ile iş modeli tarihsel olarak değişmektedir. “Başarıda Başarısızlık” sendromu yaşayan AB’nin geleceğini; Brexit sonrası Batı’da yeniden canlanan kamplaşmanın sonuçları belirleyecektir. Tüm bu gelişmelerle birlikte, “Güvenliğin Ekosistemi”, hukukuyla birlikte değişmektedir. “Güvenlik - Demokrasi” ikilemini bundan sonra çok daha fazla yaşanacaktır. Çünkü orta sınıfı eriyen ve güvenlik eksenini sofistike bir zemine kayan ülkelerde demokrasinin yaşatılması zordur. “Güvenlik bize otoriter rejimler mi getirecek” sorusunun daha fazla tartışılması gerekmektedir.

Türkiye; 84 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGIT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

TÜRKİYE - SUDAN STRATEJİK DİYALOĞU

Sudan ise 43 milyona yakın nüfusu, 175 milyar dolar GSYİH'sı (2019), 1.882.000 kilometrekarelik yüzölçümü, madencilik, tarım ve hayvancılık alanlarında sahip olduğu doğal kaynakları, Kuzey, Orta ve Doğu Afrika ülkelerine, Hint Okyanusu'na, Güneybatı Asya'ya komşu stratejik konumu, BM ve Afrika Birliği başta olmak üzere pek çok uluslararası kurum ve kuruluşu üye olması ile bölgesel ve küresel düzeyde dikkat çeken bir ülke konumundadır.

Türkiye ile Sudan ikili ve çok taraflı ortak çıkarları bulunan, ortak tarih ve değerleri paylaşan iki önemli ülkedir. Türkiye ile Sudan ikili ilişkileri son yıllarda karşılıklı olarak gerçekleştirilen birçok üst düzey ziyaretle ve bu ziyaretler vesilesiyle imzalanan çeşitli işbirliği anlaşmalarıyla başta tarım, enerji, sağlık, güvenlik ve eğitim olmak üzere birçok alanda ilerlemiştir. İkili siyasi, ekonomik, ticari ilişkilerin yanı sıra bölgesel ve uluslararası sorunlar, iki ülke ilişkilerinde sürekli gündemde olan ve ele alınan konulardır. Türkiye ile Sudan arasında iyi düzeyde seyreden siyasi ilişkiler, uluslararası örgütler ve platformlardaki işbirliğine de yansımaktadır.

İki ülke arasında güvenlik, savunma, inşaat, sağlık, eğitim, kültür gibi alanlarda da ilişkiler hızla gelişmektedir. Bu çerçevede gerçekleştirilen faaliyetlerle, iki ülke halkının yakınlaşmaları amaçlanmakta, üniversiteler, müzeler, kütüphaneler ve sivil toplum örgütleri arasında geliştirilen ilişkilerle de iki toplum arasında daha sağlam temeller oluşturulmaya çaba gösterilmektedir. Küreselleşen dünyada bölgeselleşme faaliyetlerinin yoğunlaştığı günümüzde Sudan ve Türkiye kendi bölgelerinde daha fazla işbirliğini teşvik etmektedirler.

Türkiye - Sudan ikili ticaretinde, 2020 yılında ticaret hacmi 480 milyon dolar, ticaret açığı ise Sudan aleyhine 270 milyon dolar olmuştur. Türkiye'nin Sudan'a ihrac ettiği başlıca ürünler; elektrikli makineler, demir çelik, otomotiv yan sanayi ürünleri, kazanlar, makineler, demir çelik eşya, plastik ürünleri, örülmemiş giyim eşyası ve kağıt/kartondur. Sudan'ın Türkiye'ye ihrac ettiği başlıca ürünler; yağlı tohum ve meyveler, şeker ve şeker ürünleri, ham postlar, lak, sakız, reçine, uçucu yağlar ve pamuktur.

Türk şirketleri Sudan'da ağırlıklı olarak demir-çelik, çimento, PVC üretimi, deri, mermercilik, tahıl ithalat ve ihracatı, fırıncılık, perdecilik ve mobilyacılık, şehirlerarası otobüs taşımacılığı, tarım ürünleri ticareti, beyaz eşya ticareti alanlarında yoğunlaşmıştır.

Türkiye'de 1992 yılından bugüne dek 654 Sudanlı öğrenciye burs sağlanmıştır. Türk sivil toplum kuruluşları ile TİKA arasındaki işbirliği kapsamında, Sudan genelinde otoriteler ile yakın temas ve eşgüdüm içinde yerel halkın acil ihtiyaçlarına kalkınmalarına öncelik veren projeler yürütülmektedir. Türkiye'nin yurtdışında hayata geçirdiği en kapsamlı dış yardım projelerinden biri olarak TİKA eşgüdümünde inşa edilen 150 yatak kapasiteli Nyala Sudan-Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2014'te hizmete açılmıştır. TİKA tarafından yürütülen diğer bir proje ise Sevakin Adası'nda bulunan Osmanlı döneminden kalma tarihî binaların restorasyonudur. Afrika Kitasında faaliyet gösteren ilk Türk bankası ise 2020 yılında Sudan'da şube açmıştır.

TÜRKİYE - SUDAN STRATEJİK DİYALOĞU

Günümüzde Sudan ve Türkiye ekonomileri arasındaki tamamlayıcılık ilişkileri; işbirliğinin daha da derinleşmesi için gerekli alt yapıyı oluşturmaktadır. Bilindiği üzere siyasi, sosyal, kültürel ilişki alanlarına müşahhas zemin teşkil eden tek alan, ekonomik faaliyetlerdir. Güçlü bir ekonomik arka plana sahip olmayan tüm soyut ilişki alanları, su üzerine yazılmış yazı gibi yok olmaya mahkûmdur. Sudan - Türkiye ilişkilerini sağlam bir zemin üzerinde yeniden inşa etmek için güçlü bir ekonomik potansiyel söz konusudur.

İki ülkenin, bölgesel meselelere çözüm bulunması hususunda işbirliği içinde çalışmalarına duyulan ihtiyaç da derinden hissedilmektedir. Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistematiği içerisinde Türkiye - Sudan ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir. Tarih; özellikle son yıllarda yönetim, ekonomi ve yerel olguların entegrasyonunda büyük gelişmelere sahne olan Sudan ile Türkiye'ye, karşılıklı bağımlılığı derinleştirecek stratejik fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda sektör temsilcilerini stratejik boyutu da kapsayan bir yaklaşımla bir araya getirecek olan **Türkiye - Sudan Stratejik Diyalogu** önemli bir işlev görecektir.

Ana Tema

Düşünce Diplomasisi: Yeni Dünya Yeni Ufuklar

Alt Temalar

Yeni Dengeler Yeni Ekonomi

Afro-Avrasya Bölgesinde Çok Boyutlu Yeni Güvenlik Parametreleri

Ekonomik İşbirliği

Ulaşım ve Lojistik

Çok Boyutlu Güvenlik ve Terörle Mücadele

İİT Üyesi Ülkeler İkili ve Çok Taraflı Kapasite İnşası

Kamu Yönetiminde İnovasyon ve Teknoloji Paylaşımı

Akademik ve Kültürel İş Birliği İmkânları

Bölgesel ve Küresel Ortak Perspektifler

TÜRKİYE - SUDAN STRATEJİK DİYALOĞU

Öncelikli Sektörler

Kamu Diplomasisi Eğitim ve Dil
Kültür ve Turizm
İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı
Sağlık ve Sağlık Turizmi
Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar
Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme
Bankacılık ve Finans (Stratejik Yatırım Fonu)
Ekonomi ve Ticaret
Medya ve İletişim
Bilim ve Teknoloji
Marka Şehirler ve Çevre
Savunma ve Uzay Sanayii

ÇALIŞMA VE ETKİNLİKLER (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Ekonomik Derinleşme

Türkiye - Sudan Akil Kişiler Kurulu Toplantıları/Çalışmaları

Kapasite ve Ekosistem Envanteri Oluşturulması

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

Pro-aktif Politika Önerileri Geliştirilmesi

Yuvarlak Masa Toplantıları/Çalıştayları

Çok Taraflı Çalıştaylar/Çalışmalar

Sektör Çalıştayları/Etkinlikleri

TÜRKİYE - SUDAN STRATEJİK DİYALOĞU

Uygulamalı İnteraktif Modellemeler

Stratejik Raporlar

Sektör çalışmalarının iki ülke karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar